

Analyse af 33 udvalgte idrætsefterskolors økonomi 2012.

Indhold

3	1. Forord og resume
5	2. Økonomisk oversigt 2012
5	2.1. <i>Elevtal</i>
6	2.2. <i>Overskud og overskudsgrader</i>
13	2.3. <i>Skolernes investeringer og finansiering</i>
15	2.4. <i>Skolernes soliditet og likviditet</i>
16	3. Produktivitet
18	Kontaktpersoner
19	Skoler, der indgår i analysen

1. Forord og resume

De 33 idrætsefterskoler, der indgår i analysen, har igen i 2012 oplevet en vækst i årselevtallet. I 2012 havde skolerne 4.942 årselever – en stigning på 173 årselever i forhold til 2011 og en stigning på 720 elever i forhold til 2008. 7 af skolerne oplevede dog et fald i årselevtallet i 2012.

Der er i perioden 2008-2012 et akkumuleret overskud på ca. 4,6 mio.kr. i gennemsnit pr. skole – ca. 1,2 mio.kr. alene i 2012. Overskudsgraderne ligger på et i forvejen højt niveau, og udgør i gennemsnit 5,1% i 2012.

Skolerne har et ensartet indtægtgrundlag, hvor statstilskuddet udgør under halvdelen af indtægterne. Indtægter pr. årselev ligger på ca. 148 t.kr. i gennemsnit i 2012 mod 133 t.kr. i 2011. De gennemsnitlige driftsomkostninger pr. årselev ligger på ca. 133 t.kr. i 2012 – og gennemsnittet er steget fra 123 t.kr. i 2011.

Undervisningsomkostningerne ligger generelt på ca. 50% af indtægterne, og er således steget i takt med indtægtsstigningerne. Ejendomsomkostningerne ligger på ca. 19 % af indtægterne i hele perioden og kostafdelings- og administrationsomkostningerne ligger på henholdsvis ca. 14% og ca. 7% af indtægterne.

Hovedtal fra driften, gennemsnit pr. skole:

	2012	2011	2010	2009	2008
Overskud, mio. kr.	1,2	1,1	0,9	1,0	0,5
Årselever	150	149	142	136	132
Overskudsgrad	5,1	4,9	3,8	4,9	2,2

Skolerne har investeret betydelige beløb i ejendomme og udstyr (faciliteter) over perioden 2008-2012, 515 mio.kr. – eller i gennemsnit 15,6 mio.kr. pr. skole. De samlede investeringer i perioden 2008-2012 svarer til 3,4 gange det akkumulerede overskud i samme periode.

Skolerne har forøget den samlede langfristede gæld med ca. 36 mio.kr. i 2012, og den samlede finansieringsgrad er faldet i 2012 til i gennemsnit 54,7%. De samlede rentekomkostninger ligger på niveau med tidligere år. De store investeringerne har givet lavere likviditetsgrader i 2012 for visse skoler.

Skolerne har fortsat en fornuftig soliditetsgrad på ca. 32% i gennemsnit. Enkelte skoler ligger dog med en lav soliditetsgrad – 7 skoler har en soliditetsgrad under 20.

Hovedtal fra balancen, gennemsnit:

Gennemsnit	2012	2011	2010	2009	2008
Soliditetsgrad	31,9	30,2	30,8	29,8	29,2
Finansieringsgrad	54,7	56,2	57,1	58,1	61,8

Perspektiv

Skolerne formåede igen i 2012 at øge elevtallet, selvom året 2012 bød på en række skolelukninger i sektoren. Det er også lykkedes skolerne at optage lån til byggerier i 2012, selvom lånemarkedet har været trængt.

Skolerne er generelt rustet til at fronte fremtidens udfordringer og har en sikkerhedsmargin, mens skoler med lav soliditetsgrad og overskudsgrad kan få nye udfordringer inden for nær fremtid – især i områder, hvor befolkningsgrundlaget er faldende og i områder med høj grad af konkurrence blandt efterskoler.

Anvendte data

Analysen er udarbejdet på basis af data fra regnskabsportalen samt efterskoleforeningens elevfremskrivningsnotat april 2012. I regnskabstallene kan der være afvigelser mellem de indberettede tal og de faktiske årsregnskaber, herunder fejlindtastninger. Endvidere er heller ikke undersøgt evt. revisionsforbehold mv.

I analysen anvendes begreberne 1. og 3. kvartil. 1. kvartil viser det niveau, hvor 25% af skolerne ligger under (nedre kvartil) og 3. kvartil viser det niveau, hvor 25% af skolerne ligger over (øvre kvartil).

Læser er velkommen til at tage kontakt til os vedr. analysen. Se kontaktinfo sidst i analysen.

Oktober 2013

2. Økonomisk oversigt 2012

Analysen er en fortsættelse af analysen for 2011. Der er i år dog sket en udskiftning. Østersøens Idræts efterskole er udskiftet med Himmelbjergegnens Natur- og Idræts efterskole. Analysen omfatter 5 års regnskabsdata til sammenligning – det vil sige perioden 2008-2012.

2.1. Elevtal

Efterskolerne har i 2012 i alt haft 4.942 årselever, hvilket giver et gennemsnit på ca. 150 årselever.

Størrelsesmæssigt er der en forholdsvis stor spredning med hensyn til det gennemsnitlige elevtal, hvilket belyses af figur 1.

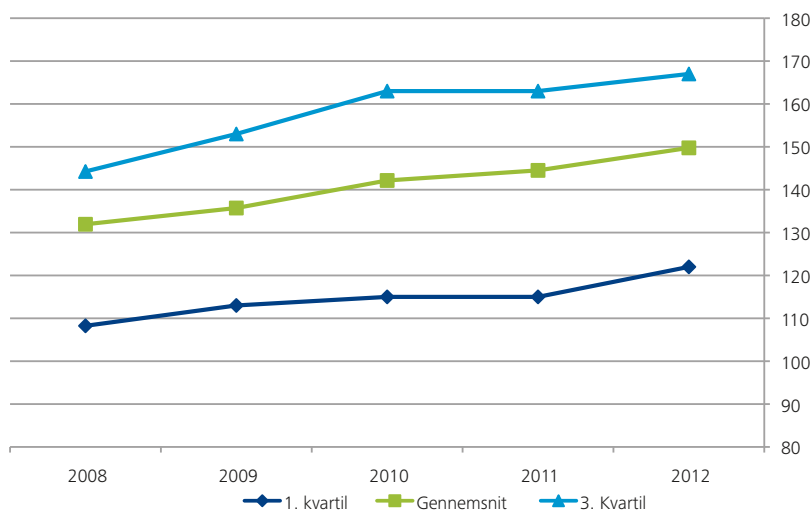
Figur 1 viser, at 1. kvartil ligger på ca. 122 årselever i 2012, mens 3. kvartil ligger på 167 årselever. Den største skole har 425 årselever i 2012 – en vækst på 15 elever i forhold til 2011. Den mindste skole har 82 årselever – et fald på 3 elever siden 2011. De 3 mindste skoler har vist pæne overskudsgrader i 2012 og har genereret pæne nøgletal.

Perspektiv

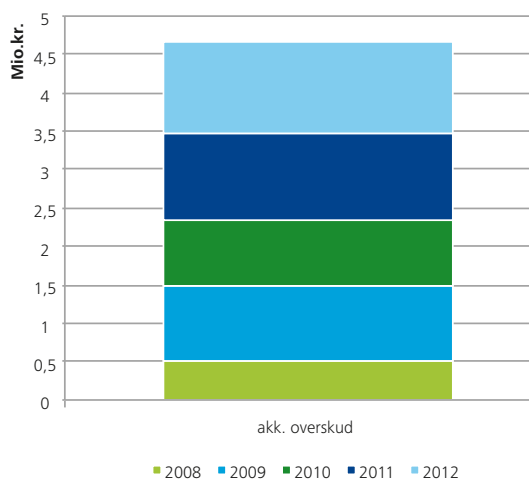
Efterskoleforeningens fremskrivning viser, at det forventede elevtal i ungdoms- og efterskoler forventes at falde. I skoleåret 2018/19 forventes over 2.000 færre elever i forhold til 2011/12.

Skal skolerne fortsætte med at vokse eller fastholde elevtallet, kan dette medføre fortsat fokus på markedsføring, investering i de rigtige faciliteter i form af haller, elevværelser og undervisningsudstyr. Imidlertid viser tallene, at de "små" idræts efterskoler kan have en god økonomi.

Figur 1
Udvikling i antal årselever

Figur 2
Akkumulerede overskud, mio.kr. gennemsnit

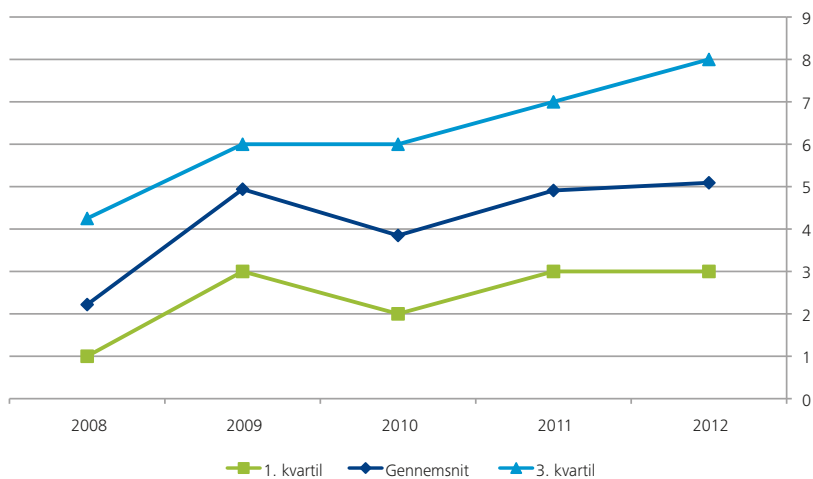

2.2. Overskud og overskudsgrader

Samlet set har skolerne de seneste år haft en god økonomi – målt i overskud. Skolerne har et samlet overskud på ca. 39,2 mio.kr. i 2012. De akkumulerede overskud i perioden 2008-2012 er vist i omstående figur 2. Enkelte skoler har dog underskud i enkelte år. 1 skole har samlet underskud i perioden 2008-2012, mens driften de seneste år har været overskudsgivende.

Ses på overskudsgraden, dvs. overskud før ekstraordinære poster i forhold til indtægter, er udviklingen vendt siden 2010. Overskudsgraderne faldt 2010, hvor dispositionsbegrænsningen for de fleste skoler blev udgiftsført. Udviklingen er vist i figur 3.

Figur 3
Udvikling i overskudsgrad i pct.

3. kvartil ligger dog fortsat meget højt, og er steget til 8%, hvor 1. kvartil igen ligger på 3%.

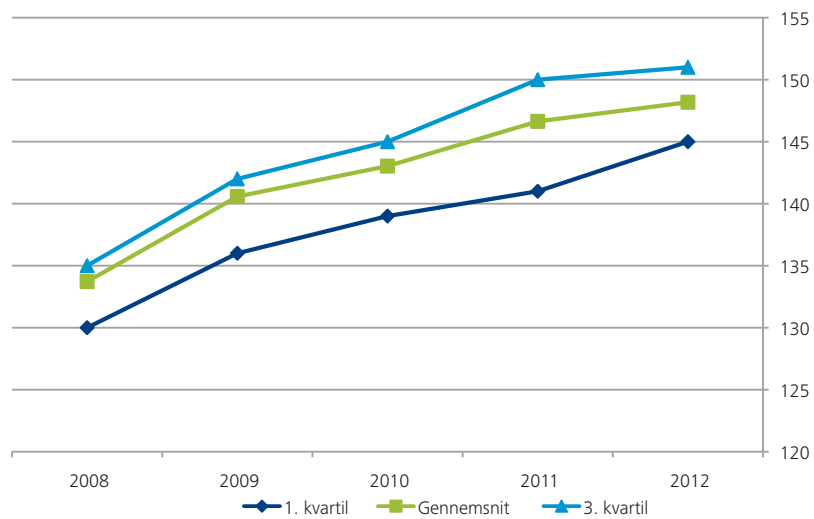
Indtægtssiden

Skolerne har samlet haft indtægter på ca. 730 mio.kr. i 2012 mod 657 mio.kr. i 2011. Af indtægterne udgør statstilskuddet 304 mio.kr. i 2012 – det vil sige under halvdelen af indtægterne. Statstilskuddet udgør ca. 42% af de samlede indtægter.

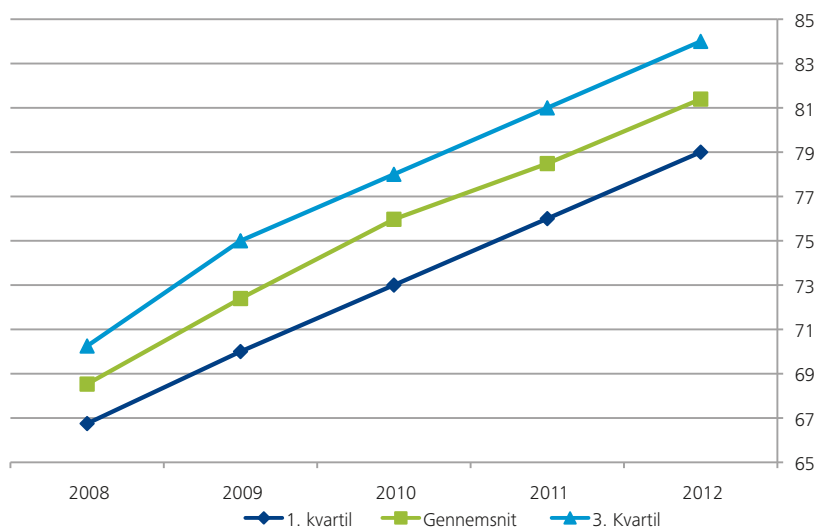
De elementer, der indgår i indtægterne, er statstilskud, skolepenge og andre indtægter.

Figur 4

Indtægter pr. årselev, t.kr.

Figur 5
Udvikling i skolepenge, t.kr.

Figur 5 viser udviklingen i skolepenge. Skolepengene er generelt steget over perioden, og skolerne ligger meget tæt, da 1. og 3. kvartil ligger inden for få 1.000 kr. Antages, at der generelt afholdes kurser på 42 uger, vil dette give en gennemsnitlig ugepris på 1.940 kr. i 2012.

En del af skolepengebetalingen er imidlertid statslig elevstøtte. Den statslige elevstøtte udgør ca. 40% af de samlede skolepenge i gennemsnit i 2012. Udviklingen heri er vist i figur 6. Andelen er faldet over perioden, hvilket vil sige større grad af faktisk forældrebetaling.

Perspektiv

Skolerne har generelt ensartet indtægtsstruktur. Statstilskuddet udgør under 50% af indtægterne.

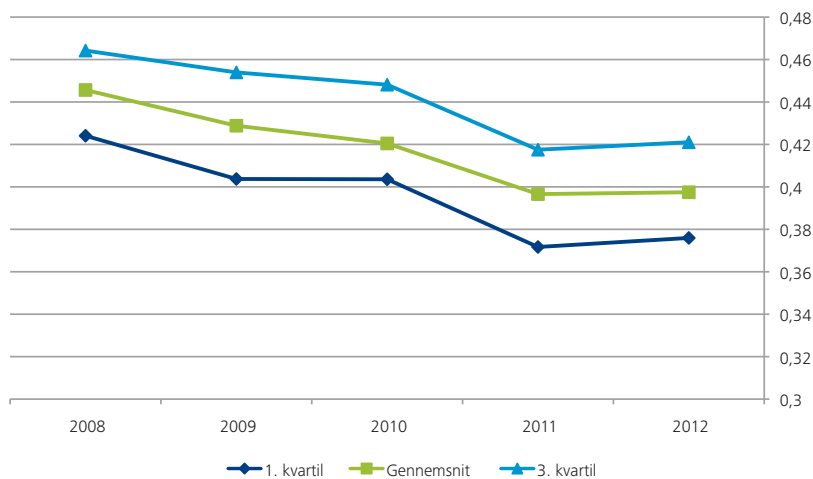
Prisen for forældrene – før statslig elevstøtte – nærmer sig 82 t.kr. for et efterskoleophold. Prisen kan dermed blive et konkurrenceparameter fremover.

Omkostningsiden

Den største omkostningspost er undervisningsomkostningerne.

Skolerne har afholdt undervisningsomkostninger for 361 mio.kr. i 2012 mod 345 mio.kr. i 2011. Undervisningsomkostningerne udgør ca. 50% af indtægterne i 2012 – samme niveau som tidligere år.

Figur 6
Statslig elevstøttes andel af samlede skolepenge

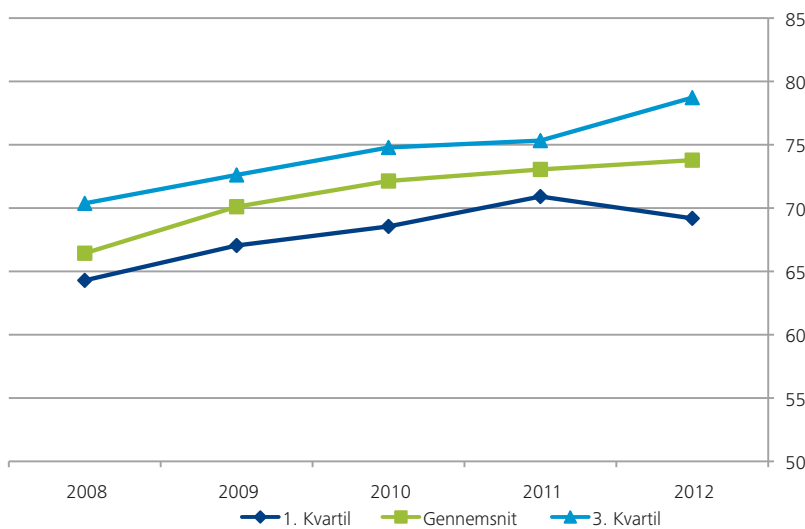

Undervisningsomkostningerne kan ses i sammenhæng med antallet af elever. Figur 7 viser udviklingen i undervisningsomkostningerne pr. elev. Over perioden har der været en generel stigning i undervisningsomkostningerne pr. elev. Dette hænger godt sammen med løn- og pristalsudviklingen. Det bemærkelsesværdige er, at der sker en spredning i 2012. En forklaring er, at en række skoler har kunnet forøge elevtallet markant uden tilsvarende flere omkostninger. Dette forklarer faldet i 1. kvartil. Derudover har en række skoler med fald i elev-

tallet ikke kunnet tilpasse omkostningerne. Dette forklarer stigningen i 3. kvartil. 2011 var også atypisk, da kvartilerne nærmede sig gennemsnittet.

Den største del af undervisningsomkostningen er lærerløn. Den samlede lærerlønsomkostninger udgjorde 283 mio.kr. i 2012. Udviklingen i gennemsnitlig lærerlønsomkostning er vist i figur 8. Overtid, fravær mv. kan give nogle udsving fra år til år, men samlet er gennemsnittet steget over perioden.

Figur 7
Undervisningsomkostninger pr. elev, t.kr.

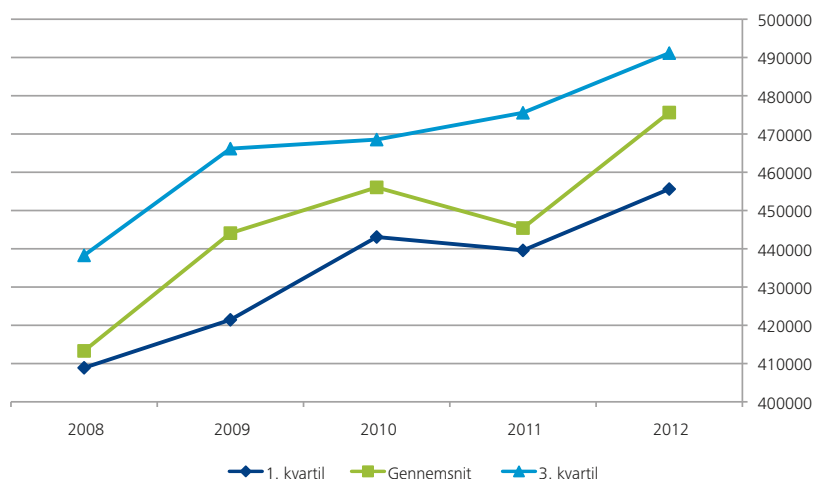

Ejendomsomkostningerne

Skolerne har i 2012 haft ejendomsomkostninger på ca. 137 mio.kr. Ejendomsomkostningerne består primært af afskrivninger, vedligeholdelse, løn og forbrug af el, vand og varme og udgør ca. 19% af indtægterne i 2012.

Gennemsnittet pr. elev udgør 28 t.kr. i 2012 - ligesom i 2011.

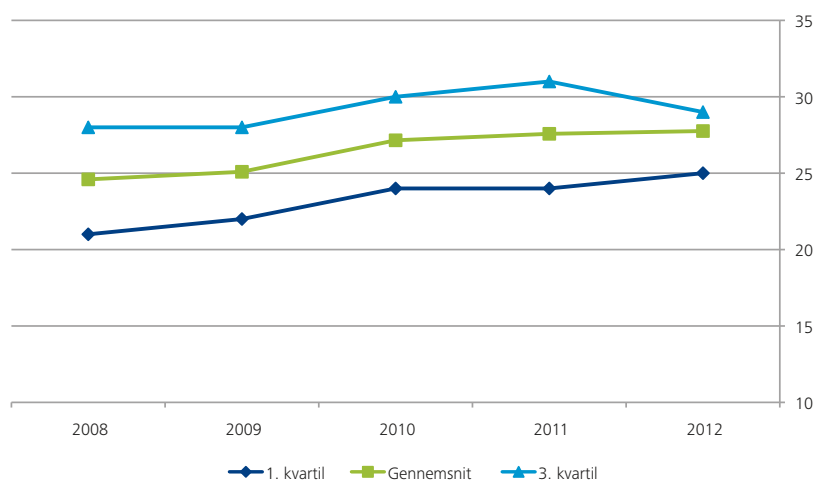
Figur 8
Udvikling i lærerlønsomkostning pr. lærerårsværk, kr.

En stor del af ejendomsomkostningerne er bygningsafskrivningerne. Bygningsafskrivningerne er en skønsmæssig omkostning, der afhænger af afskrivningsgrundlaget og den valgte brugstid mv. Ses over perioden er bygningsafskrivningerne steget markant jf. figur 10.

Såvel gennemsnit og 3. kvartil er steget væsentligt i 2010 og 2011. Dette hænger sammen med de seneste års store investeringer i bygninger mv.

Figur 9
Udvikling i ejendomsomkostninger pr. årselev, t.kr.

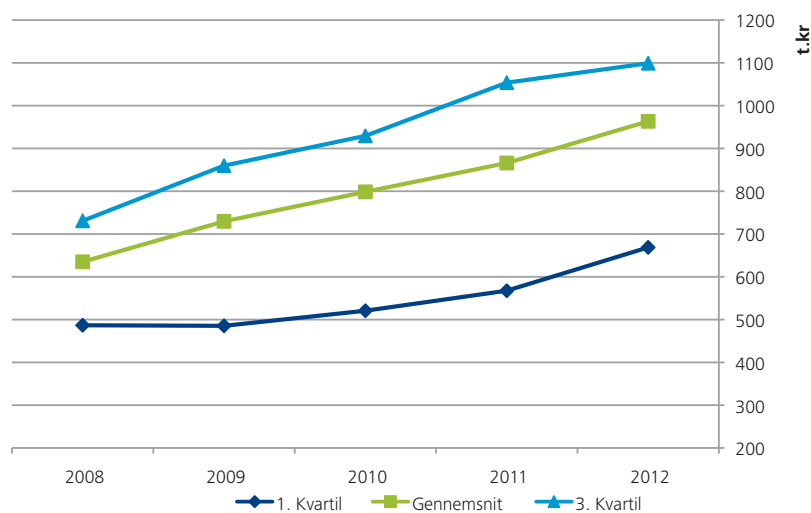
Kostafdeling

Kostafdelingsomkostninger udgør ca. 104 mio.kr. i 2012 mod 99 mio.kr. i 2011 og udgør 14% af indtægterne i 2012.

Kostafdelingsomkostningerne omfatter lønninger, køb af madvarer samt kostafdelingsinventar.

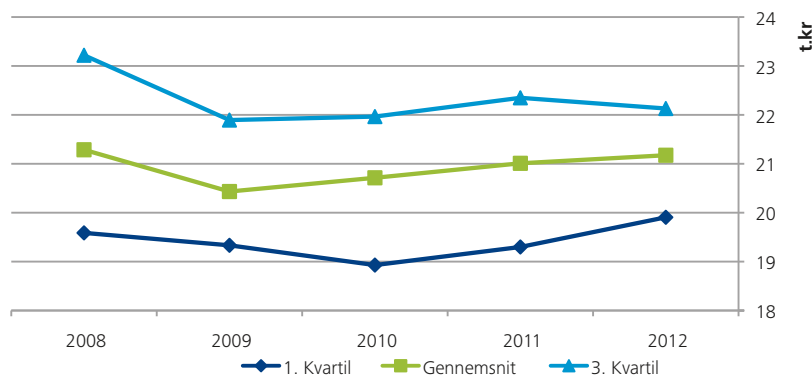
Gennemsnittet er på ca. 21 t.kr. i alle årene, mens 3. kvartal ligger på ca. 22 t.kr. Niveaueet på den enkelte skole kan afhænge af personalesammensætning i kostafdelingen, valgt kostpolitik mv.

Figur 10
Udvikling i bygningsafskrivninger, t.kr., gennemsnit pr. institution

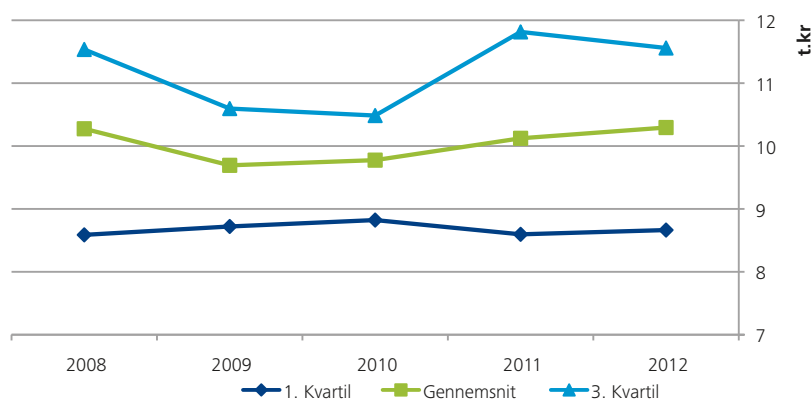

Figur 11

Udvikling i kostafdelingsomkostninger pr. årselev, t.kr.

Figur 12

Udvikling i administrationsomkostning pr. årselever, t.kr.

Administrationsomkostninger

Administrationsomkostninger udgør samlet set ca. 49 mio.kr. i 2012, eller 7% af indtægterne. Administrationsomkostninger er steget med 5% i 2012 i gennemsnit.

I administrationsomkostningerne indgår markedsføring. Skolerne har afholdt ca. 8 mio.kr. i markedsføringsomkostninger i 2012 mod 6 mio.kr. i 2011. Figur 13 viser udviklingen, der viser, at der er sket stigninger i omkostningerne.

Perspektiv

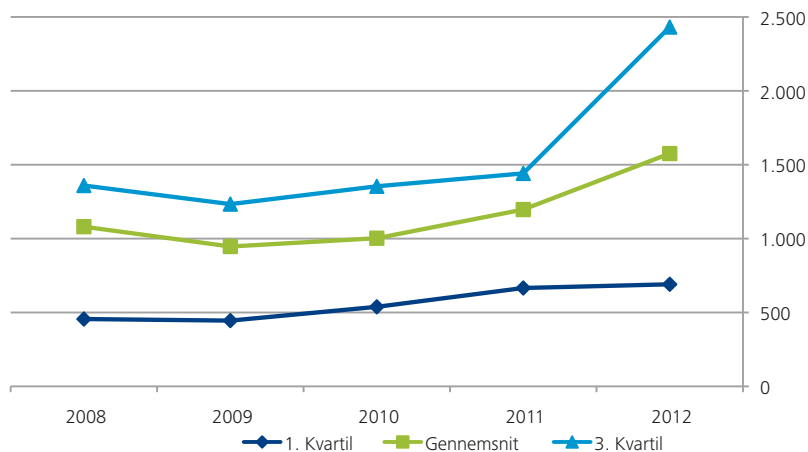
Figureerne ovenfor giver et fingerpeg på, hvor de gennemsnitlige omkostninger ligger for idrætsefterskolerne.

Skoler, der har høje gennemsnitsomkostninger, kan formentlig drage nytte af at se, hvad skoler med lave gennemsnitsomkostninger har gjort. Men en række omkostningstyper er historisk eller geografisk betinget.

Robustheden i indtjeningen kan belyses ved at beregne, hvor mange årselever skolerne kan miste, før resultaterne bliver 0.

Figur 13

Udvikling i markedsføringsomkostninger pr. årselev, kr.

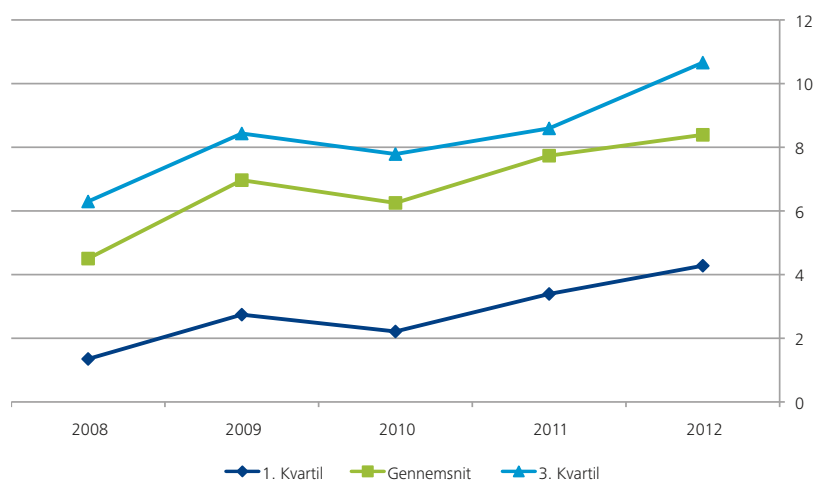

Figur 14 viser hvor mange årselever, der kan mistes, før resultatet bliver 0, under forudsætning af at alle omkostninger er uændrede. Der er kun medtaget skoler med positive resultater.

1. kvartil ligger på ca. 3,4 årselever i 2012, mod 3 i 2011. Gennemsnittet ligger på 8 i 2012 - en stigning fra 6,5 årselev i 2008. Robustheden er dermed forøget i perioden 2008-2012.

Procentvist er spændet dog mellem 2-13%. Skoler der alene har mistet 2% af elevtallet før resultatet bliver negativt har dermed ikke høj driftsmæssig robusthed.

Figur 14
Nul-punkt i resultat, antal elever, der kan mistes

Finansielle poster

Enkelte skoler har såvel renteindtægter som -omkostninger. Samlet set har skolerne renteomkostninger på 39 mio.kr. i 2012. Renterne udgør dermed ca. 5% af indtægterne.

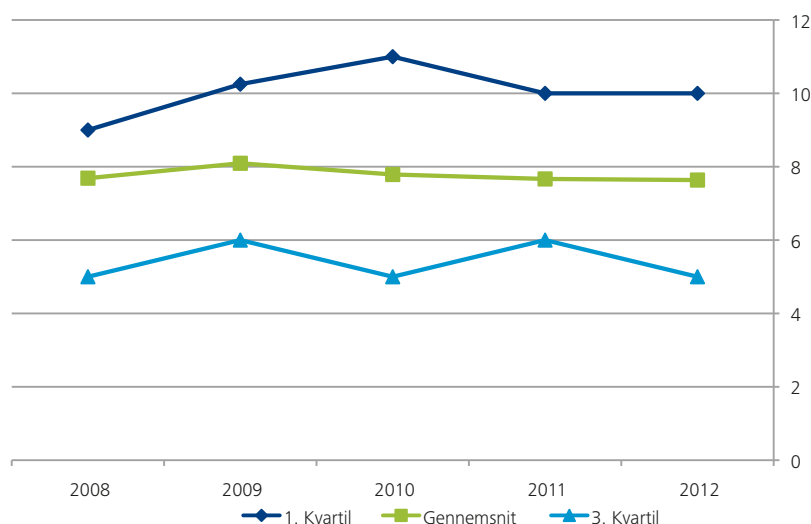
For enkelte skoler ligger renteomkostningerne imidlertid på et niveau op til 10 % af indtægterne, hvilket kan betragtes som et faresignal – især hvis skolerne i 2012 har variabelt forrentede lån.

Udviklingen i nettorenteomkostningerne fremgår af figur 15.

Den gennemsnitlige nettorenteomkostning pr. årselev ligger på ca. 8 t.kr. i 2012, mens 3. kvartil (de skoler, med lavest omkostning) ligger på ca. 5 t.kr. pr. elev.

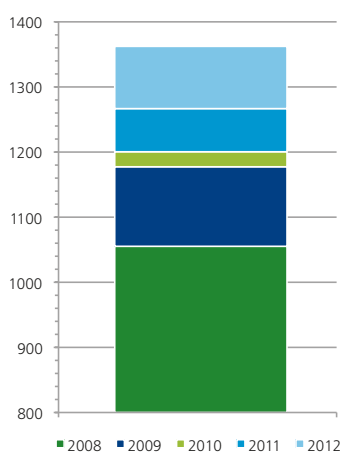
De finansielle omkostninger er uafhængige af elevtallet, men derimod afhængig af den rentebærende nettogæld.

Figur 15
Udvikling i nettorenteomkostning pr. årselev, t.kr.

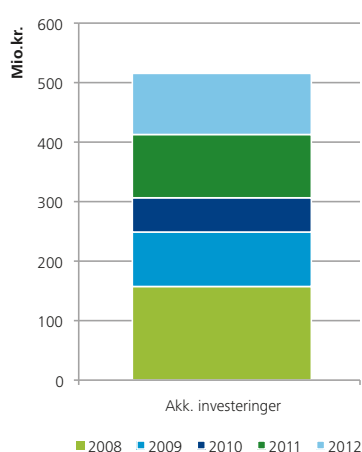

2.3. Skolernes investeringer og finansiering

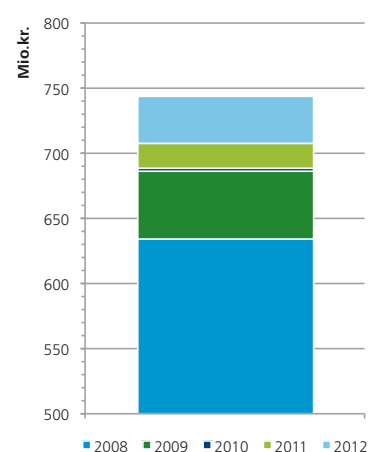
Skolerne har investeret væsentlige beløb i de seneste år. Investeringerne har primært været i bygninger og grunde. Investeringsomfanget er vist i figur 16 og 17.

Figur 16
Bogført værdi af anlægsaktiver, ultimo

Figur 17
Samlede investeringer, mio.kr.

Figur 18
Bogført værdi af langfristet gæld, ultimo

Anlægsaktiver

Figur 16 viser den bogførte værdi af anlægsaktiverne ultimo 2008-2012 – efter årets afskrivninger. De samlede anlægsaktiver til bogført værdi udgør 1,4 mia.kr. i 2012 for de 33 skole, eller ca. 41 mio.kr. pr. skole.

Figur 17 viser de samlede investeringer i perioden. Der er samlet investeret for 515 mio.kr. i perioden, eller ca. 15 mio.kr. pr. skole.

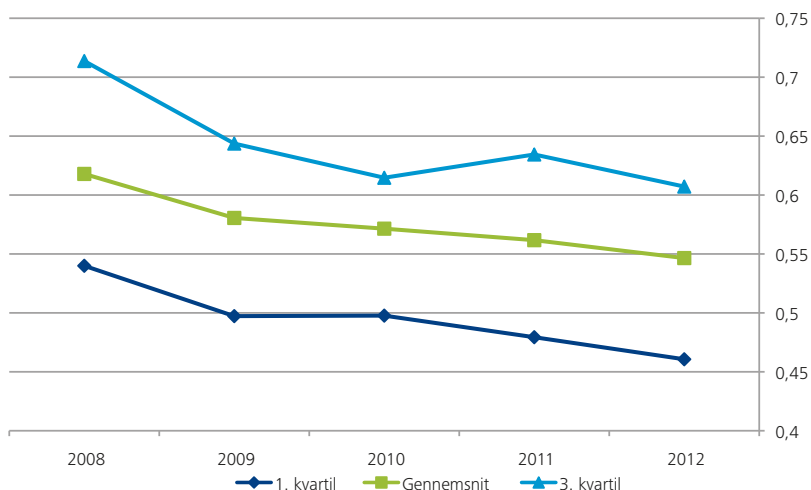
Langfristet gæld

Finansieringen af de samlede anlægsaktiver er i overvejende grad sket med langsigtede lån.

Figur 18 viser den bogførte værdi ultimo årene 2008-2012. De langfristede gældsforpligtelser viser en saldo ultimo 2012 på ca. 747 mio.kr. Der er i 2012 sket en forøgelse af den langfristede gæld på ca. 36 mio.kr.

Investeringsomfanget over perioden og optagelse af ny langfristet gæld netto vil medføre forhøjede omkostninger i de kommende år. Det drejer sig om omkostninger i form af afskrivninger og renter.

Figur 19
Udvikling i belåningsgrad, ultimo

Belåningsgrad

Ses på udviklingen i belåningsgraden (finansieringsgrad) over perioden, er der ikke noget der tyder på en overbelåning af anlægsaktiverne. Dette fremgår af figur 19, der viser udviklingen i belåningsgraden.

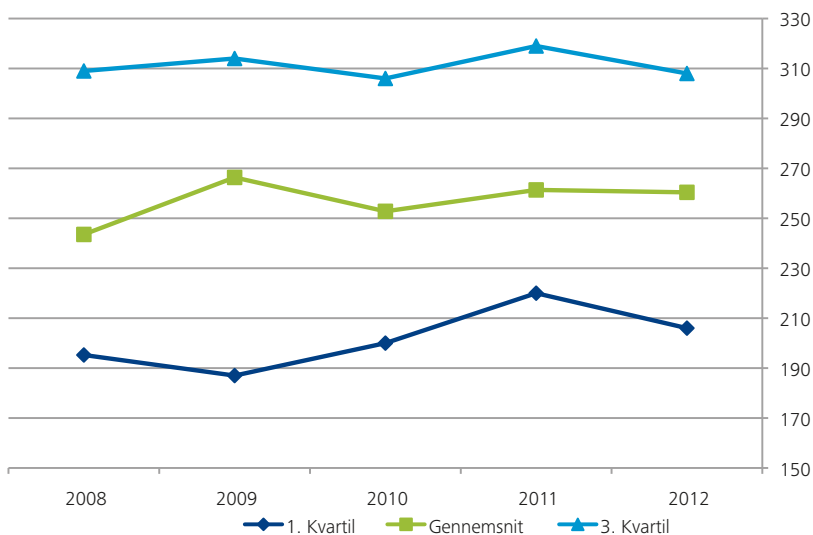
Skolerne ligger generelt på en belåningsgrad, hvor det er muligt at optage belåning i realkreditinstitutter, hvis institutterne vurderer den bogførte værdi som markeds-værdi.

Det ses også af udviklingen, at belåningsgraderne i gennemsnit er faldet over perioden.

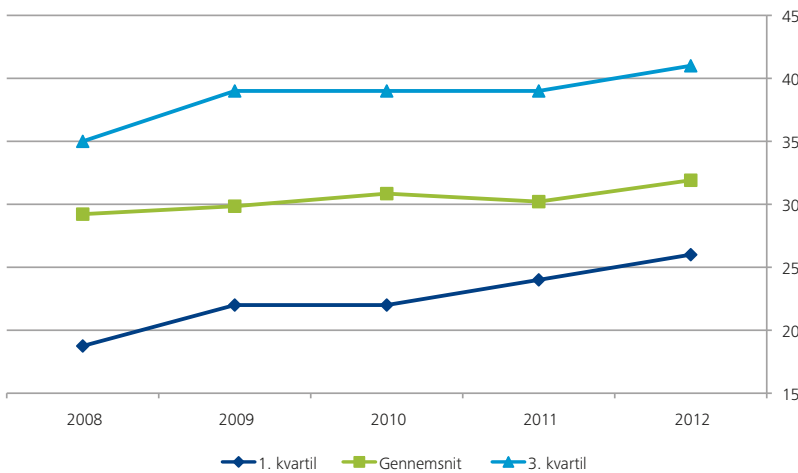
Figur 20 viser den gennemsnitlige bogførte værdi i bygninger pr. elev – det vil sige "pengebindingen i mursten" pr. elev.

Der er meget stor spredning i feltet. Gennemsnitligt har skolerne bygninger for ca. 260 t.kr. pr. årselev i 2012. 3. kvartil ligger på 308 t.kr. i 2012. Den maksimale observation er 395 t.kr. pr. årselev, og dette er en forholdsvis lille skole. Den bogførte værdi af ejendommene er imidlertid også historisk betinget, lige som den valgte regnskabspraksis kan have betydning.

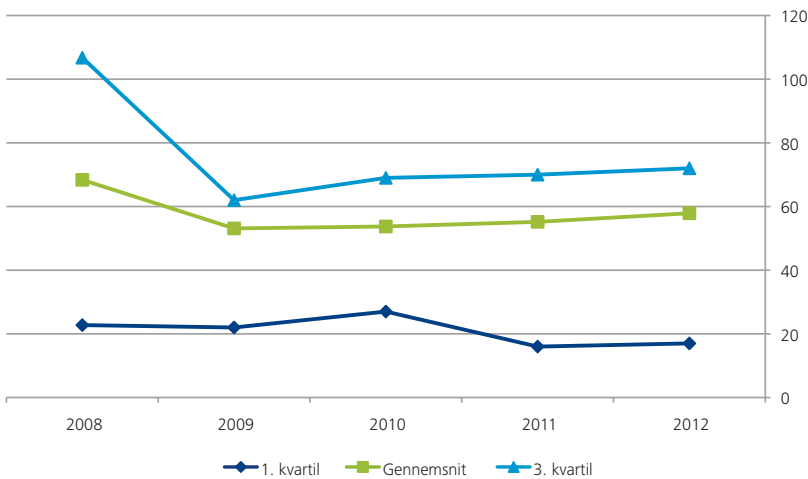
Figur 20
Udvikling i bogført værdi i bygninger pr. årselev, t.kr.

Figur 21
Udvikling i soliditetsgraden, ultimo

Figur 22
Udvikling i likviditetsgrad

2.4. Skolernes soliditet og likviditet

Soliditeten viser skolernes egenkapital i forhold til den samlede balance (investeringer). Soliditeten er et væsentligt nøgletal, som også kreditgivere fokuserer på.

Skolernes soliditet er generelt god, hvilket fremgår af figur 21. 1. kvartil er steget over perioden 2008-2012.

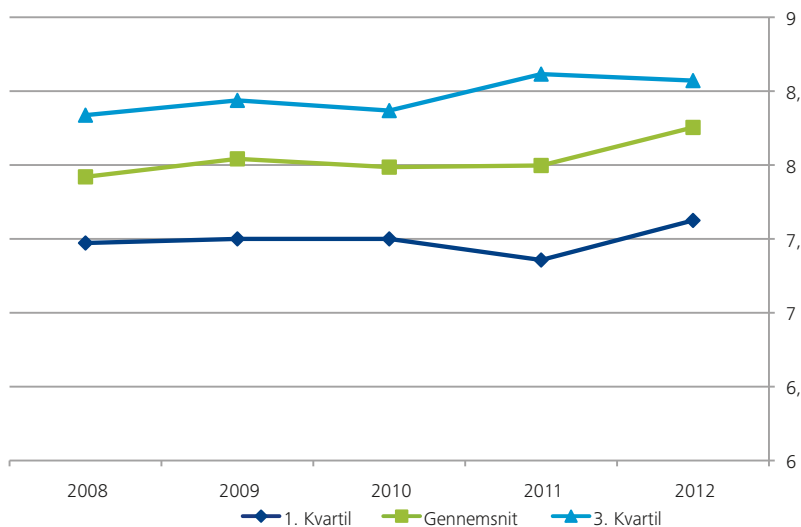
Der er imidlertid skoler med lav soliditetsgrad. F.eks. ligger 7 skoler med en soliditet på under 20%, hvilket er lavt. Indgåede renteswaps kan have stor betydning for nøgletallet.

Likviditetsgraden bør som udgangspunkt ligge omkring 80-100. Der er dog ikke fastsat krav til likviditetsgraden og en række skoler har en kassekredit til rådighed som stødpude for likviditetsudsving.

Likviditetsgraderne faldt i 2012 for visse skoler (1. kvartil), mens gennemsnittet ligger på ca. 57%.

3. Produktivitet

Figur 23
Årselever pr. lærerårsværk

Et nøgletal, som alle skolerne er forpligtet til at oplyse, er "årselever pr. lærerårsværk". Figur 23 viser udviklingen.

Gennemsnittet har i perioden 2008-2012 ligget på ca. 8, mens de skoler med højeste nøgletal (3. kvartil) ligger på ca. 8,6 i 2012.

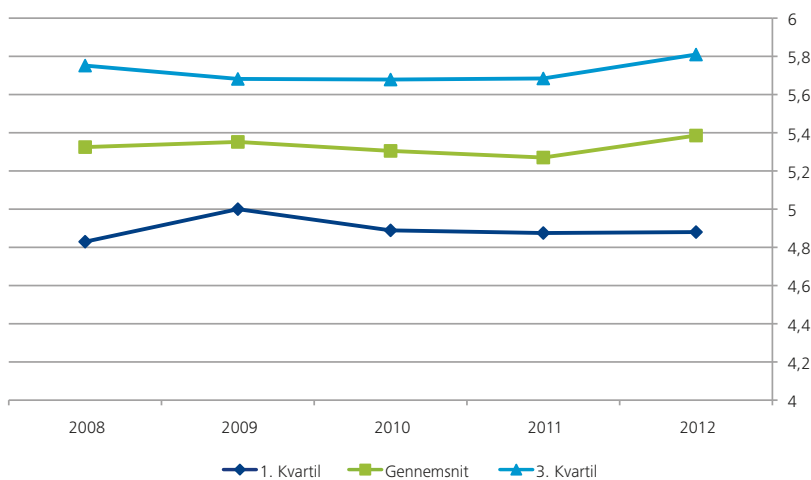
Nøgletallet ligger stort set konstant.

Bliver nøgletallet for lavt, vil der være tale om et faresignal – for få elever eller for mange lærere. Begge dele vil få en afsmittende effekt på økonomien.

Ses der i stedet for nøgletallet "årselever pr. årsværk i alt" kan udviklingen vises jf. figur 24, der viser, at udviklingen ligeledes er konstant. Set over perioden 2008-2012 har stigningen i elevtal medført yderligere ansættelser inden for alle personalekategorier.

Efterskolernes produktivitet kan opgøres på mange måder, og det er op til den enkelte skole at vurdere, om produktiviteten er som forudsat og planlagt (jf. budgettet). Dette er en balancegang. Meget fokus på "produktion" kan gå ud over kvaliteten og "oplevelsen" af et efterskoleophold.

Figur 24
Årselever pr. årsværk i alt

Kontaktpersoner

Klaus Tvede-Jensen

Tlf.: +45 21 62 90 41
klajensen@deloitte.dk

Åboulevarden 31
8100 Aarhus C

Peter Nørrevang

Tlf.: +45 26 21 13 29
pnoerrevang@deloitte.dk

Gøteborgvej 18
9200 Aalborg SV

Morten Gade Steinmetz

Tlf.: +45 23 61 98 04
msteinmetz@deloitte.dk

Åboulevarden 31
8100 Aarhus C

Claus Kolin

Tlf.: +45 23 23 78 68
ckolin@deloitte.dk

Tværkajen 5
5100 Odense C

Søren Jensen

Tlf.: +45 322 20 28 76
soerenjensen@deloitte.dk

Weidekampsgade 6
2300 København S

Morten S. Kristiansen

Tlf.: +45 30 93 47 80
mkristiansen@deloitte.dk

Ndr. Ringgade 70A
4200 Slagelse

Deloitte i Danmark

Kundernes tillid i over 100 år har gjort Deloitte til Danmarks førende revisions- og rådgivningsfirma. Vi servicerer vores kunder fra 17 lokale kontorer landet over – de 2 i Grønland. Vores dybe brancheindsigt og viden om lovgivnings- og forretningsmæssige forhold bringer os i stand til at rådgive på mange niveauer.

Vi er førende inden for vores felt, og vores ca. 2.200 medarbejdere hører til de dygtigste i branchen. De nyder udfordringer og er opdateret med den seneste viden. Med en professionel indstilling til etik og ansvarlighed løfter de engageret deres opgaver.

Vi er lokalt forankret, har national indsigt og global udsigt.

Om Deloitte

Deloitte leverer ydelser inden for Revision, Skat, Consulting og Financial Advisory til både offentlige og private virksomheder i en lang række brancher. Vores globale netværk med medlemsfirmaer i mere end 150 lande sikrer, at vi kan stille stærke kompetencer til rådighed og yde service af højeste kvalitet, når vi skal hjælpe vores kunder med at løse deres mest komplekse forretningsmæssige udfordringer. Deloitte's ca. 200.000 medarbejdere arbejder målrettet efter at sætte den højeste standard.

Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Deloitte er en betegnelse for Deloitte Touche Tohmatsu Limited, der er et britisk selskab med begrænset ansvar, og dets netværk af medlemsfirmaer. Hvert medlemsfirma udgør en separat og uafhængig juridisk enhed. Vi henviser til www.deloitte.com/about for en udførlig beskrivelse af den juridiske struktur i Deloitte Touche Tohmatsu Limited og dets medlemsfirmaer.